HZJZ

HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO
Rockefellerova 7
HR-10000 Zagreb
T: +385 1 4863 222
F: +385 1 4863 366
www.hzjz.hr

Hrvatski zavod za javno zdravstvo
Zagreb, 30. travnja 2020.

Preporuke za sprječavanje zaraze COVID-19 tijekom obreda u crkvama i molitvenim prostorima vezano uz vjerska okupljanja

1. Temeljne odrednice

Svaki boravak u zatvorenom javnom prostoru predstavlja povećani rizik za zarazu s COVID-19 u odnosu na boravak u obiteljskom domu odnosno kućanstvu.

Boravak u crkvi i u drugim molitvenim prostorima. Boravak se mora organizirati na način da bude vremenski skraćen koliko je to moguće te da se osigura u što većoj mjeri fizičko distanciranje sudionika (vjernika, svećenika i liturgijskih poslužitelja) kao i pojačana osobna higijena i higijena prostora.

Vjerske obrede može se obavljati i na otvorenome ili kojem drugom prikladnom prostoru.

Ako je odlazak u crkvu ili drugi molitveni prostor i povratak povezan s putovanjem javnim prijevozom, potrebno je poštovati za to donesene mjere.

2. Fizičko distanciranje

2 m udaljenosti u klupama i u prostoru. Neophodno je održavati udaljenost između svih sudionika od najmanje dva metra prilikom ulaska i izlaska iz crkvenih objekata te unutar same crkve ili drugog molitvenog prostora, neovisno o tome sjedi li se u klupama, stoji li se ili se čeka u redu za vrijeme liturgijskog slavlja ili obreda. Za članove zajedničkog kućanstva nije potrebno da budu odvojeni dva metra jedno od drugih u klupama.

Označivanje sjedećih mjesta. Preporučuje se unaprijed označiti sva sjedeća i stojeća mjesta međusobno udaljena najmanje 2 metra, te ograničiti ulazak za najviše onoliko sudionika koliko ima označenih mjesta na način da se ostalim sudionicima omogući praćenje liturgijskog slavlja ili obreda izvan crkve ili drugog molitvenog prostora.

Po mogućnosti na otvorenom prostoru. Preporučuje se, ako u nekoj zajednici postoji mogućnost, organiziranje cijelog liturgijskog slavlja, molitve ili obreda na otvorenom ili dijelom na otvorenom te da se liturgijsko slavlje ili molitva odnosno obred prenosi zvučnicima ispred ulaza i oko crkve ili drugog molitvenog prostora tako da ga dio vjernika može pratiti izvan crkve odnosno molitvenog prostora. U prostoru izvan crkve ili drugog molitvenog prostora preporučuje se također označiti sjedeća i stojeća mjesta poštujući razmak od po mogućnosti 2 metra.

Redoslijed ulaska i izlaska. Predlaže se da sudionici ulaze jedan po jedan na način da prvi koji ulazi zauzima najudaljenije mjesto u crkvi ili drugoj molitvenoj prostoriji, gledajući od vrata, i tako po redu. Razmak među sudionicima treba biti najmanje 2 metra kod ulaženja i kretanja crkvom ili drugim molitvenim prostorom. Preporučuje se da se izlazak sudionika organizira tako da izlaze jedan po jedan i to na način da prvi izlazi sudionik najbliže vratima. Sudionike treba podsjetiti da i nakon završetka liturgijskog slavlja drže distancu, da se ne zadržavaju u grupama i ne ostvaruju bliske kontakte jedni s drugima.

Kretanje i sjedenje u crkvi ili drugom molitvenom prostoru. Kretanje vjernika treba pokušati organizirati na način da vjernici što kraćim putem idu prema svome mjestu, da sami ne otvaraju niti zatvaraju vrata. Vjernike je također neophodno poticati na izbjegavanje dodirivanja predmeta i površina poput rukohvata, klupa i sl.

Ako je moguće, preporučuje se da barem pojedini vjernici zauzimaju točno određena i uvijek ista mjesta.

3. Pojačana osobna higijena

Treba izbjegavati dodirivanje usta, nosa, očiju i lica rukama.

Higijena ruku. Pri ulasku i izlasku sudionici trebaju dezinficirati ruke. Na ulazu u crkvu ili drugi molitveni prostor te unutra na još pokojem lakše dostupnom mjestu, treba osigurati dozatore s dezinfekcijskim sredstvom na bazi etilnog 70 % alkohola radi dezinfekcije ruku.

Dezinficijens. Sredstvo za dezinfekciju potrebno je u količini od 1 do 2 ml nanijeti na suhe i čiste dlanove (obično jedan potisak, ili prema uputama proizvođača).
Dlanove i područje između prstiju potrebno je protrljati dok se ne osuše, a sredstvo nije potrebno isprati.
Potrebno je voditi brigu o dostatnoj upotrebi dezinficijensa za ruke te se obavezno javiti odgovornoj osobi u slučaju da je u dozatoru preostala manja količina sredstva za dezinfekciju kako bi se osigurao novi.

Kašljanje/kihanje. Kod kašljanja i kihanja prekrivaju se usta i nos laktom ili papirnatom maramicom koju poslije treba odbaciti u koš za otpad s poklopcem te dezinficirati ruke. Pri kašljanju i kihanju treba okrenuti lice od drugih osoba.

Posude. Ne treba dijeliti čaše, drugo posuđe i druge predmete s drugim osobama.

Maske za lice. Preporučljivo je koristiti zaštitne maske preko usta i nosa tijekom boravka u zatvorenom prostoru. To posebno vrijedi za svećenika kod podjele pričesti te za osobe zadužene za prikupljanje milostinje.

4. Pojačana higijena prostora

Prozračivanje prostora. Prostorije je obvezno prozračivati najmanje dva puta dnevno u trajanju od minimalno pola sata prije dolaska i nakon odlaska vjernika, ili ako to vremenske prilike dopuštaju ostaviti otvoren prozor.

Čišćenje prostora. Dodirne točke kao što su ručke na vratima, ručke na prozorima, radne površine, rukohvate, slavine u toaletima, tipke vodokotlića, prekidače za struju, zvona na vratima, ploče dizala

te druge dodirne površine koje koristi veći broj osoba neophodno je dezinficirati na početku i na kraju svakog liturgijskog slavlja a najmanje 2 puta dnevno.

Čišćenje se provodi u vrijeme kada su vjernici odsutni.

5. Praćenje zdravstvenog stanja

Osjetljive skupine vjernika. Starijim i bolesnim vjernicima preporučuje se da se još za neko vrijeme suzdrže od dolaska na liturgijska slavlja, pobožnosti, molitve ili obrede osobito na ona koja podrazumijevaju veći broj prisutnih, a posebno ako se ista mogu pratiti putem medija. Također se preporučuje da se suzdrže od dolaska na liturgijska slavlja, pobožnosti molitve ili obrede, osobe koje dijele kućanstvo s osobama starije životne dobi i osobe s kroničnim bolestima.

Osobe s povišenom temperaturom. Sudionici ne ulaze u vanjske prostore (dvorište, vrt) i unutarnje prostore ako imaju povišenu tjelesnu temperaturu, respiratorne simptome poput kašlja i kratkog daha ili koji su pod rizikom da su mogli biti u kontaktu s osobama pozitivnim na COVID-19 ili su pod sumnjom da bi mogli biti zaraženi s COVID-19 ili su u samoizolaciji.

Prethodno mjerenje temperature. Prije odlaska na okupljanje u zatvorenom prostoru, svim sudionicima se preporučuje da izmjere kod kuće tjelesnu temperaturu. Ako je tjelesna temperature viša od 37,2 °C osoba treba odgoditi sudjelovanje u okupljanjima. Isto tako, osobe koje imaju simptome bilo koje bolesti (npr. kašalj, otežano disanje, učestalo disanje, grlobolja, glavobolja, učestalo kihanje, probavne smetnje, gubitak okusa ili mirisa itd.), treba odgoditi sudjelovanje u okupljanjima.

6. Upute za čišćenje i dezinfekciju

Upute za čišćenje i dezinfekciju

Bez oboljelih od COVID-19:

- https://bit.ly/2VLkkt3

Osobe pod sumnjom ili oboljele od COVID-19:

- https://bit.ly/3d1WmiS

Upute za korištenje zaštitnih maski

- https://www.hzjz.hr/wp-content/uploads/2020/03/Maske-za-lice-1.pdf

7. Specifične mjere za Katoličku crkvu, vjerske zajednice koje imaju sličan obred i vjernička okupljanja i aktivnosti

Bez blagoslovljene vode na ulazu. Preporučuje se uklanjanje blagoslovljene vode iz crkava i drugih liturgijskih prostora kojom obično vjernici čine znak križa prilikom ulaska ili izlaska iz crkve ili drugog molitvenog prostora.

Nema molitvenika ni pjesmarica. Za vrijeme trajanje epidemije, neophodno je uklanjanje molitvenika i pjesmarica iz klupa.

Nema pružanja ruku. Izbjegava se pružanja znaka mira u slavlju euharistije uobičajenom gestom.

Dezinfekcija ruku svećenika. Obvezna je dezinfekcija ruku svećenika – djelitelja svete pričesti prije samog čina podjeljivanja svete pričesti.

Sveta pričest na ruke. Podjela svete pričesti preporučuje se isključivo na ruku, a ne na usta.

Mjere za ispovijed. Za ispovijed se preporučuje prostor (crkva ili sakristija ili dvorana ili drugi odgovarajući molitveni prostor) gdje je moguće ostvariti preporučeni fizički razmak između vjernika.

Nema kateheze. Župna kateheza i druge župne aktivnosti za djecu u organizaciji župe se do daljnjega odgađaju.

Nema zborskog pjevanja. Pjevanje koje predvodi veća skupina pjevača s jednoga mjesta do daljnjega se izostavlja.

Prikupljanje milostinje. Postupak prikupljanja milostinje neka se prilagodi tako da vjernici ne dolaze rukama u kontakt s košaricom u koju prikuplja novac. Treba izbjegavati da vjernici jedan drugome dodaju košaricu za milostinju.

Ograničen broj sudionika na primanju sakramenata i nošenje maski. Sakramenti vjenčanja, krštenja i drugi obredi odvijaju se na način da bude prisutno najviše 10 osoba ako se radi o manjem prostoru ili više osoba s prethodno navedenim razmakom od najmanje 2 metra između osoba. Svećenik, kumovi i ostale osobe koje neminovno dolaze u bliži kontakt preporučuje se da nose maske za lice, dok se fizički kontakt posebno s malim djetetom od strane osoba koje nisu roditelji izbjegavaju. Obredne geste koje pretpostavljaju nužnost dodira potrebno je svesti na najmanju moguću mjeru.

Malo dijete ne nosi masku zbog opasnosti od gušenja.

Bez fizičkih kontakata. Bliske fizičke kontakte (rukovanje i ljubljenje) prilikom čestitanja je neophodno izbjegavati.